ÅRSPLAN
2026 /2027

DEL 1 – INNLEDNING 2

DEL 2 – FORELDRESAMARBEID 3

2.1 BARNEGRUPPENE 3
2.1.2 Stortroll 3
2.1.3 Småtroll 3
2.2 Tilvenning/foreldresamtaler 4
2.3 Overganger – mellom avdeling og til skole 4
2.4 Trafikksikkerhet 4
2.5 Mat og kosthold 5
2.6 Foreldremedvirkning 5
2.6.1 Foreldreråd og samarbeidsutvalg – jfr barnehageloven § 4 5

DEL 3 - PERSONALET 6

3.1 PRESENTASJON 6

DEL 4 – ÅRET I ÅR/PEDAGOGISKE RAMMER 7

4.1 Barnehagens formål og innhold – jfr. Barnehageloven 7
4.2 Barnehagens verdigrunnlag 7
..... 8
4.3 FAGOMRÅDENE 9
4.4 PROGRESJON 9
4.5 Fokusområder 9
4.5.1. Hvorfor det?? 9
4.5.2 Lek og medvirkning 10
4.5.3 Barnehagens Språkmiljø 10
4.5.4 Kroppen min og meg 10

DEL 5 – UKEPLANEN/DAGLIGLIVET 11

5.1 GRUPPER & INNHOLD 11
5.1.1 Småtroll 11
5.1.2 Ludde og Blå 12
5.1.3 Stortroll 12
5.1.4 Samlinger og hvilestund Stortroll 12
5.1.5 Førskoleklubben 12
5.1.6 TrollmyraDager 12
5.3 DAGSRYTMEN 13

KAP.6 – BARNEHAGEÅRET RUNDT 14

6.1 Foreldrearrangement/planleggingsdager 14

KAP.7 – PLANER – VURDERING – DOKUMENTASJON 15

Del 1 – INNLEDNING

VELKOMMEN TIL NYTT BARNEHAGEÅR

- 2026/2027 –

Trollmyra barnehage skal være en lærende organisasjon, hvis mål er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehagelov og rammeplan.

Vi har en tydelig og klar rammeplan som stiller krav til hva både barnehagen og den enkelte ansatte skal levere – og vi må ha rom for å vurdere og reflektere slik at vi leverer det som kreves.

ÅRSPLANEN utarbeides hver høst, og er personalets arbeidsredskap og grunnlag for de planer som legges gjennom året. Den skal gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, våre samarbeidspartnere, myndighetsnivåene og andre interesserte. Den skal dokumentere våre valg og begrunnelser, og vise hvordan vi vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold til pedagogisk praksis.

Årsplanen skal vise helheten av det vi jobber med - og hvordan – på hele huset.

Mørkved
Trollmyra barnehage
høsten 2026

_____
Elin Westernes
(for personalet)

Del 2 – FORELDRESAMARBEID

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

2.1 BARNEGRUPPENE

Stortroll teller 18 barn; fem av barna kom fra Småtroll. I tillegg har vi ett nytt barn i Rødgruppa.
Småtroll teller totalt 12 barn, der seks av dem begynte i høst, og siste begynner over nyttår.

Vi har dette året 5 søskenpar på huset
Alle går i hel plass.

De fleste er bosatt på Mørkved-/Bertnes-/Støver-området, men også Tverlandet.

2.1.2 Stortroll

- **Rødgruppa;** født 2021 - 2 jenter / 6 gutter
- **Gulgruppa;** født 2022 - 2 jenter / 2 gutter
- **Blågruppa;** født 2023 - 3 jenter / 3 gutter

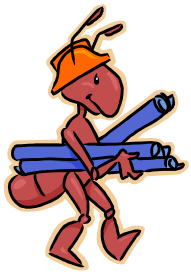
1.oktober sluttet to av jentene i Blågruppa

2.1.3 Småtroll

- **Ludde**; født 2024 - 3 jenter / 2 gutter
- **Tassen**; født 2025 - 4 jenter / 3 gutter

En av guttene født -25 begynner i januar

Liten?
Jeg?
Langt ifra!
Jeg er akkurat stor nok.
Fyller meg selv helt
på langs og på tvers,
fra øverst til nederst
Er du større en deg selv,
kanskje?
Inger Hagerup

2.2 Tilvenning/foreldresamtaler

Etter at man har takket JA til plass får man tilsendt mail med litt praktisk informasjon. Vi oppfordrer til å lese hjemmesiden, der vi har samlet mye informasjon. Vi innkaller til bli-kjent/oppstartsamtale i juni, for å få en myk og god oppstart, og oppfordrer til besøksdager gjennom sommeren. Utpå høsten er det tid for oppfølgingssamtale og utveksling av opplevelsen av barnets første måneder i barnehagen.

Utover det gis det minimum en foreldresamtale pr år, som skal omhandle barnets utvikling og trivsel. Ønsker man flere er det mulighet for det. Vi har to typer observasjonsskjemaer vi benytter oss av. TRAS går på den språklige utviklinga, mens Alle med dekker barnets seks utviklingsområder: språkutvikling, lek, sosio-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling. Disse fylles første gang ut ved 1 ½ årsalderen (Alle med) og 2 ½ årsalderen (TRAS), og etter det ved behov for oppfølging. Les mer om disse på hjemmesiden.

2.3 Overganger – mellom avdeling og til skole

På siste foreldresamtale på Småtroll, deltar pedagog fra Stortroll på siste del av samtalen. Siden vi er mye sammen, både inne og ute, er barna kjent med både avdeling og voksne, så overgangen bruker å gå veldig fint. Ludde og Blå har i år både turer og aktiviteter ilag gjennom året. I løpet av sommeren flytter vi garderobeplass sammen med barna fra Småtroll til Stortroll.

Når barnet skal begynne på skolen er det egen foreldresamtale i mars/april der man fyller ut et skjema som overleveres skolen. Vi bruker å ha en barnesamtale på forhånd der de får si noe om sine tanker og forventninger til skolestart, som en del av barns medvirkning.

2.4 Trafikksikkerhet

Foreldre og barnehageansatte er barnas viktigste rollemodeller, og barna lærer først og fremst ved å observere det vi voksne gjør - ikke sier. Også i trafikken.

Vi ble i oktober 2014 godkjent som en Trafikksikker barnehage (siste re-godkjenning 2025-2027) derfor;

- respekterer vi at det er 30 km/t fartsgrense til og fra barnehagen, det er med å skape gode holdninger
- vi har alltid barna våre fastspent i bil og buss - samme med oss voksne og dere foreldre:) vi er da gode rollemodeller!
- vi rygger bilene våre inn til parkering, på den måten er oversikten bedre når vi skal kjøre herifra!
- vi lar ikke bilene stå på tomgang, det skader miljøet!
- Barnehagens port skal til enhver tid være lukket, og barnehagen skal forlates sammen med en voksen.
- vi bruker alltid refleksvester på ungene når vi beveger oss i trafikken, og vi går alltid med en voksen i front og bak. Før vi krysser veien må vi stoppe, se og høre!
- Småtroll bruker hverken buss eller maxi, SU-vedtak 4/2016

2.5 Mat og kosthold

Måltidet er en viktig arena, både sosialt og læringsmessig. Vi ønsker å gi barna gode matvaner, og vi følger de nasjonale retningslinjer som er satt for mat og måltider i barnehagen. Vi setter av god tid til å spise og nyte, og ha gode samtaler. Og vi venter gjerne til flere er ferdig før vi begynner å dekke av.
Vi ønsker å la hverdag være hverdag og serverer mat utfra det, og lar helgekosen høre familien til. Men av og til blir det litt «fest» her også, gjerne i forbindelse med spesielle arrangementer. Vi har varm-lunsj hver onsdag, der vi varierer mellom havregrøt og et par andre retter som kan variere gjennom året. Vi baker nå vårt eget brød, ingenting er som duften av nybakt brød! *Vi følger vårt eget motto; «det er lov og ikke like, men alle må smake»*

Det er et mål at barna skal være delaktig i matlagingen, og da på et nivå de mestrer. Det kan være alt fra å helle i ingredienser, røre i røra, bake ut deigen eller kutte opp grønnsaker. Dette er også en perfekt arena for hverdagsmatematikk med måling, veiing og telling. Det er alltid fint å bidra til fellesskapet. "Tenk, dette har jeg vært med å lage!" - det gir god mestringsfølelse!

En klok dame skal ha sagt: "*det finns ikke umulige unger, bare sultne unger…*"
Derfor har vi i tillegg til frokost, lunsj og to-måltidet, lagt inn en liten fruktbit eller knekkebrød i halv ti-tida, det holder blodsukkeret jevnt.

2.6 Foreldremedvirkning

Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn (i det daglige og i foreldresamtaler), og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen.

Foreldres medvirkning forutsetter god kommunikasjon og dialog mellom barnehage og hjem.
All info vi legger ut på Kidplan, gir foreldre tilgang til å medvirke gjennom å følge med og komme med innspill, samt det gir et utgangspunkt for dialog med barna. Vi må få informasjon om hjemmesituasjon og ting som påvirker et barns hverdag, det er en del av foreldres medvirkning til barns beste.

2.6.1 Foreldreråd og samarbeidsutvalg – jfr barnehageloven § 4

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Samarbeidsutvalget skal fastsette barnehagens årsplan. Øvrige saker av viktighet er for eksempel forslag til budsjett eller driftsendringer. Referat fra møtene legges ut på hjemmesiden.

Foreldreråd avholdes samtidig som foreldremøtet i oktober. Da velges også foreldrerepresentanter til Barnehagens Samarbeidsutvalg. Foreldrene velger to representanter + to vara. Også vara kan bli innkalt til møtene, sammen med to representanter fra ansatte og daglig leder/eier.

Del 3 - PERSONALET

Personalgruppen består av 8 faste årsverk.
Vi vil i tillegg ha noe personalressurs «på topp».

Pedagognormen er en pedagog pr. 14 barn over 3 år / 7 barn under 3 år.
Bemanningsnormen er 3 barn under 3 år pr. ansatt, og 6 barn over 3 år pr. ansatt.

Fem av de ansatte er utdannet pedagoger, med fordypninger og videreutdanning innen utefag, småbarnspedagogikk, sosialfag m/adm, økonomi i barnehageledelse, pedagogisk veiledning, dialog og Marte Meo. Hos assistentene finner vi kompetanse innen barnepleie, samt erfaring fra andre barnehager og egne barn! Vi har en fagarbeider.

Vi ønsker å fremstå som ÉN BARNEHAGE – bruke de ansatte på tvers av avdelingene og dra veksler av hverandres kompetanse og interesser. Det gir et bedre barnehagetilbud, og vi ser at det skaper trygghet for både barn og foresatte. I perioder hospiterer vi på hverandres avdelinger, slik at vi alle får en best mulig oversikt over avdelingenes likheter og ulikheter – og ikke minst at barn og voksne blir godt kjent på tvers. Ved sykdom og ferie hjelper vi hverandre, og tar inn vikar når behovet tilsier det, da benyttes gjerne vikarbyrå, eller vi har personalressurs på huset som kan gå ekstra.

"Mennesker er som en bukett med blomster; hver har sin farge, hver har sin duft, det gjør at de blir så fine sammen"
Josephine Baker

3.1 PRESENTASJON

STORTROLL	Årsverk	NAVN	Start
Pedagogisk leder	**100 %**	**Birgitte Bye Berg**	2022
Barnehagelærer	**100 %**	**Sana Jaff**	2023
Assistent	**100 %**	**Madelen Johnsen Vik**	2026
Assistent - extra	**80 %**	**Anastasiia Milostian**	2026

SMÅTROLL			
Pedagogisk leder	**100 %**	**Marte Berg**	2020
Barnehagelærer	**100 %**	**June Berg Andreassen**	2026
Assistent	**100 %**	**Lona Solli-Haugstvedt**	2026
Assistent	**100 %**	**Oss i Nord**	

Daglig leder/Eier	**100%**	**Elin Westernes**	1990/2003

To av de fast ansatte er ute i fødselspermisjon;

Assistent	**100 %**	**Synne Korsgård**	2019
Fagarbeider	**100 %**	**Hege Westblikk**	2013

VÅR VISJON ER; ***"VI BYGGER VINDMØLLER"***

"Når forandringens vinder blåser,
går noen i hi,
mens andre går ut og bygger vindmøller"
(*kinesisk ordtak*)

Del 4 – ÅRET I ÅR/PEDAGOGISKE RAMMER

Trollmyra Barnehage skal være en god plass å være – og en god plass å lære.
Dagen skal fylles med passe organisert aktivitet, og masse tid til lek!
Vi skal respektere langsomheten, og være der på barnas premisser!
Vi skal dyrke latter og humor, men også lytte og pleie gode samtaler.
«Det er bedre å bygge barn enn å reparere voksne»

4.1 Barnehagens formål og innhold – jfr. Barnehageloven

§ 1.*Formål*
Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering

§ 2.*Barnehagens innhold*
- Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.
- Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.
- Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.
- Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

4.2 Barnehagens verdigrunnlag

Dette skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid!
Det skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven (se kap. over) og barnekonvensjonen – om barns rettigheter
Rammeplanen skisserer følgende verdier som skal gjenspeiles i barnehagedagen:

Barn og barndom
Alt vi gjør, og alt vi tenker skal alltid være til BARNETS BESTE! Alle som går i Trollmyra barnehage skal oppleve en GOD BARNDOM preget av trivsel, vennskap og lek!

Hos oss vil dette si at vi legger vekt på å møte hverandre på en god måte, vi trøster hverandre hvis vi ser andre er lei seg, hjelper hverandre og støtter hverandre. Omsorg og empati blir her viktige stikkord.
Barnehagen vår skal være en trygg arena der alle kan føle seg like mye sett og ivaretatt, av både barn og voksne. Vi er opptatt av at alle barna skal ha venner i barnehagen. Gode relasjoner bygger livsmestring!
Sist, men ikke minst; vi viser høflighet for hverandre ved å si **hei og ha det hver dag** – både barn og voksne!

Demokrati
I barnehagen skal vi fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.

Vi er mye gruppevis og delt gjennom barnehagedagen vår, noe som gir større rom for gode samtaler og undringer. Man får øvet seg i og ta ordet og ytre sin mening i mindre grupper. Vi ønsker å gi barna gode vekstvilkår gjennom en balanse av klare grenser og valgfrihet.
Alle skal bli HØRT – alle stemmer teller!

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme mangfold og gjensidig respekt ved at barna skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

Dette gjør vi ved å synliggjøre variasjoner i verdier, religion, kulturer og livssyn. Gjennom åpenhet og undring lærer vi oss respekt for ulikheter; både for individ, familie og kultur.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Dette gjør vi ved å lære oss å ha respekt for ulikheter. Vi synliggjør ulike kulturer, livssyn og levesett, og støtter opp om dette ved å jobbe med både egne og andres holdninger. Vi er bevisste ift. valg av leker, aktiviteter og deling av grupper, og gir rom for undring og dialog.
Vi skal bygge opp selvtillit for den du er – vi skal se det indre, ikke ytre! Vi er alle betydningsfulle!

Bærekraftig utvikling

Barnehagen skal bidra til at barn lærer og ta vare på seg selv, hverandre og naturen

Dette gjør vi ved å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Å samle søppel når vi er ute på tur skal falle seg helt naturlig. Vi skal sortere og forklare, både inne og ute, og vi skal lære oss å bli miljøbevisste i alt vi gjør!

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon der barns fysiske og psykiske helse skal stå i fokus. Barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd skal være sentralt.

Alle barn har rett til en god omsorgs- og livssituasjon. Det er vår plikt å agere hvis det er mistanke om omsorgssvikt, vold eller seksuelle overgrep.

Ingen barn skal oppleve krenkelse, utestenging eller mobbing i barnehagen. Det er **aktivitetsplikt** å undersøke og sette i gang tiltak, jfr. Kap. VIII i barnehageloven. *Alle barn skal ha er trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (§42)!*

Barnas verneombud er et nasjonalt tverrfaglig kunnskapsløft i barnehagene. Satsingen skal heve kunnskapen og kompetansen til landets barnehageansatte for å kunne forebygge, varsle og bidra til å hjelpe de minste og mest sårbare innenfor følgende tre områder:

- Vold, omsorgssvikt og seksuelle overgrep mot barn
- Barnehagemiljø, mobbing og krenkelser
- Barn med behov for spesiell tilrettelegging

Gjennom satsningen Barnas verneombud utvikler PBL nettbaserte kurs som har til hensikt å øke kompetansen innenfor disse tre områdene.

Vi skal bistå barn til å utvikle en sterk selvfølelse og få en indre trygghet for å kunne mestre livet sitt nå og på lang sikt. Å mestre motgang er også en viktig del av det - barn trenger å styrkes for å mestre motbakker. Vi skaper **robuste barn** ved å lære dem selvstendighet, lære dem å ta ansvar, stå ved egne meninger og til å si nei. Vi ønsker barn med en indre tro på at de kan og at de har verdi!

En dag i Trollmyra Barnehage skal gi gode opplevelser, passe utfordringer, gode samtaler, gode og sunne matopplevelser, rom for ro og hvile, nære voksne og et godt fang

Barns trivsel – vårt ansvar!

4.3 FAGOMRÅDENE

Rammeplanens fagområder skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.
Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.
Barnehagens verdigrunnlag og formål skal være retningsgivende og prege arbeidet med fagområdene, samt at barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Likeså er leken et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. De skal fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Dette vil gjenspeiles gjennom valg av ulik materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk, metoder og aktiviteter.

Fagområdene er;

- ✓ *Kommunikasjon, språk og tekst*
- ✓ *Kropp, bevegelse, mat og helse*
- ✓ *Kunst, kultur og kreativitet*
- ✓ *Natur, miljø og teknologi*
- ✓ *Antall, Rom og form*
- ✓ *Etikk, religion og filosofi*
- ✓ *Nærmiljø og samfunn*

4.4 PROGRESJON

Rammeplanen vektlegger progresjonens intensjon; nemlig at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barn skal oppleve progresjon i barnehagens innhold ved at vi legger til rette for varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter i alle aldersgrupper.

Ikke alle kan være med på alt, og vi har gjort følgende fordeling på når man starter å delta på ulike faste turer. Dette ut fra barnas utbytte og hva som har nytteverdi for dem.

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
• Turer i Nærområdet	• Tannlegebesøk • Turnhall	• 4H-gården • Bytur	• Bibliotektur • Åkerbesøk	• Ballettforestilling • Fjøsnissebesøk • Vanntilvenning? *(Se kap 5)*

Rammeplanen legger likeså tydelige føringer på at de 7 fagområdene skal være synlig i både aktiviteter og temaopplegg vi jobber med, og vi skal sikre at barna får erfaringer og opplevelser fra alle områdene, og vi skal sikre at de opplever progresjon i aktivitetene.

Vi har derfor laget en egen **PROGRESJONSPLAN FOR RAMMEPLANENS 7 FAGOMRÅDER.**
Der er mål og aktiviteter delt inn etter alder. Det skal gi oss føringer på hvordan vi ønsker å utvikle aktivitetene og tilbudet gjennom barnehagelivet. Oppdelingen er selvsagt ikke absolutt, men må alltid sees i forhold til det enkelte barns modning og erfaringer.
Progresjonsplanen ligger ute på **barnehagens hjemmeside under fanen PLANER.**

4.5 Fokusområder

I år ønsker vi å sette barns medvirkning i fokus. Spille på deres interesser og initiativ. Et spørsmål vi får ofte gjennom dagen er "Hvorfor det?" og dette ønsker vi ta mer på alvor. Vi skal ha tid til å undre oss sammen med barna og kunne spille på deres nysgjerrighet og interesser. Ut fra dette planlegges den pedagogiske praksisen og vi kan ha perioder med tema som i bunn kommer fra barna.

4.5.1. Hvorfor det??

I rammeplan for barnehagen står det "Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt". Denne nysgjerrigheten kommer til uttrykk på ulike måter i ulik alder. Man kan være nysgjerrig på alt fra mat, mennesker og prosesser. Eller større og mindre konkrete ting som krever litt ekstra undring og undersøkelse. Her er planen å spille på det barna naturlig er nysgjerrig på. Kanskje er noen opptatt av bokstaver og hva som står rund omkring, mens andre vil være med å lage mat, smake på og fikse. Noen barn står på hodet i skogen og lurer på hvilke kryp som finnes der, mens andre er mer opptatt av hvor fort de kan løpe, eller hvor mange man får plass til i røret på baksiden.

4.5.2 Lek og medvirkning

Der det er lek er det læring! Det er gjennom leken at barna knytter vennskap. De lærer hverandre å kjenne ved å finne gode sosiale rammer for hvordan leken skal foregå. De eldste barna har en større verbal uttrykksform i leken, mens de yngste uttrykker seg mer kroppslig og non-verbalt. Barna bruker leken som et sted der de bearbeider inntrykk og opplevelser, og den er deres forberedelse til voksenlivet. Det er den spontane leken som er den røde tråden gjennom barnas hverdag og vår hovedoppgave er å gi dem inspirasjon til å utvikle den. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes! I år skal leken være vårt overordna "tema" nettopp på grunn av dette. Vi skal gi enda mer tid og rom til lek på barnas premisser, og støtte, veilede og ikke minst; leke sammen med!

- Det skal være TID til lek uten for mange avbrytelser i hverdagen.
- Voksne skal være gode rollemodeller og delta på barnas premisser.
  Gi inspirasjon der det behøves og ta initiativ til lek, og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken.
- Vi skal skape RO og ROM for leken; gi mulighet til å bli kjent med alle
  typer lekeformer som rollelek, fysisk lek, regellek og konstruksjonslek.
- Vi har et allsidig lekemiljø både inne og ute, og det er viktig at vi
  tilrettelegger for å få barna til å ta de ulike arenaene i bruk.

For å tilrettelegge for en best mulig lek og hverdag, så er vi i barnehagen opptatt av at barna selv skal få være med på å legge til rette for egne ønsker og interesser. Vi synes det er viktig at det er rom for det i løpet av uken, at ikke hver dag er full av planer. Barna selv må få innflytelse, og da er det viktig at vi voksne setter av tid til dette.

Når barn får klare noe selv, så styrkes selvfølelsen, og de opplever medvirkning på egen dag.
De rydder etter seg når vi har spist frokost/lunsj, de kler på/av seg selv i mye større grad, de klatrer opp og ned stoler på egen hånd, og de er kjempeflinke til å GÅ på turer.

Mestring = lykke og god selvfølelse!

§ 3.Barns rett til medvirkning
Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.
Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.
Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Medvirkning i barnehagen handler om å gi barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag og barnehagens felles innhold ut ifra barnets alder og forutsetning. Det enkelte barn må ha innflytelse både på hva som skal skje og hvordan det skal gjøres.

- Vi skal og tar barna på alvor igjennom å lytte og tolke det de formidler til oss.
- Vi skal engasjerer og inkluderer vi barna i alle aktiviteter i barnehagen inkl. voksenstyrte aktiviteter (lage mat, gå med posten, henge opp bilde, sette sammen en stol, sette i oppvaskmaskinen mm).

Å gi barn medvirkning i barnehagen er ikke det samme som å la barna velge fritt og la dem gjøre som de vil. Det handler i stor grad om en pedagogisk praksis som skaper prosesser der vi sikrer at alles stemmer blir hørt og at alle opplever at de har betydning for det som foregår. Tanken om barns medvirkning bygger på ideer om likeverdighet og respekt for hverandre.

4.5.3 Barnehagens Språkmiljø

«Alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling»

Vi har valgt å ha fokus på vårt språkmiljø og hvordan vi kan bidra med best mulig språkstøtte, både til de som er flerspråklige, men også like mye til de som er i startgropa for språkets mangfold, samt de som trenger det lille ekstra. Også foreldrene har en viktig rolle for å støtte opp om barns språkutvikling. Høytlesing er kjempeviktig for barn i barnehagealder, for å stimulere deres språkutvikling og ikke minst deres fantasi og leseglede!

Å utvikle et språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv. Språket gir fellesskap med andre mennesker og gir oss identitet og tilhørighet i samfunnet vi lever i. Språk er et redskap for tenkning. Språklige og kommunikative ferdigheter har også en viktig betydning når barn etablerer vennskap, samt lykkes i lek og samspill med andre. Et godt språk er viktig for å lykkes faglig på skolen senere i livet.

4.5.4 Kroppen min og meg

"Personalet skal bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser". Vi jobber med kroppen vår, der vi også lærer litt om egne - men også andres - grenser. Vi ser på forskjeller og likheter blant oss, samt blir kjent med ulike følelser og følelsesuttrykk.

"Barnehagen skal bidra til at barna blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser". Gjennom å gi barna tidlig kunnskap om kroppen, kan vi som voksne være med å forebygge at barn blir utsatt for vold og seksuelle overgrep. Tidlig kunnskap vil også ruste barna mot kroppspress, bidra til økt kunnskap om grensesetting for egen kropp, og styrke selvfølelse og individ.

Del 5 – UKEPLANEN/DAGLIGLIVET

I år har vi valgt å ha mer rom for spontanitet og fleksibilitet i planene våre, og vil derfor ikke ha faste ukeplaner med faste aktiviteter. Ukas aktiviteter settes opp utfra valgt fagområde, interesser i barnegruppa, fokusområder etc. På denne måten kan vi også se an vær, og uka gir rom for å planlegge turer mer spontant. Begge avdelingene har faste aktiviteter som det rulleres på – noe som vil komme frem i ukeplanen på Kidplan.

Organisering av uka vil selvfølgelig være innenfor en viss ramme, så vil innholdet velges mere fritt.

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
Felles			Varmmat	Plandag for pedagogene	Ludde & Blå **Turnhall** *eller* lekegruppe ute/inne (annenhver uke)
Små	Ute/Inne alt etter valg	Ute/Inne alt etter valg	Ute/Inne alt etter valg	Alle ut etter frokost	Ute/Inne alt etter valg
Stor	**Vi starter ute** **Gruppevis eller alle**	Alle starter inne	Alle starter inne	Alle ut etter frokost	**Turnhall** Gul & Rød (annenhver uke)

Vi starter dagen i lag med frokost utenfor kjøkkenet. Avvikles kl 08.15 – og etter det går vi hver til vårt – og dagens aktiviteter, både inne og ute, starter kl. 09.00.

5.1 GRUPPER & INNHOLD

Vi har alltid vært mye stykkevis og delt i grupper, da vi mener det gir en bedre og mer verdifull barnehagedag. Samspillet og relasjon, mellom barn–barn, og barn-voksen er av bedre kvalitet, og gir større mulighet til å SE hver enkelt gjennom dagen.

5.1.1 Småtroll

Vi deler oss ofte i gruppene Ludde og Tassen, og har da opplegg tilpasset alder. Tassen (f. 2025) vil for eksempel ha samling, forming og bevegelseslek tilpasset deres alder, mens Ludde (f. 2024) har samling, forming og hinderløype som er tilpasset dem. Når vi alle er inne samtidig deler vi oss inn på de ulike rommene og leker der.

Vi har gått bort fra fast turdag, men vil selvsagt gå på turer, noe planlagt og noe spontant. Vi benytter oss av plasser i nærområdet; Mørkvedlia, Steinene ved Mørkvedmarka skole, Maurskogen, lekeplassen i Vasslia, lekeplassen i Greisdalslia og lekeplassen ved Bukken bruse. Det er ikke lengden på turene som er viktig, men opplevelsen av å komme seg utenfor barnehagens gjerder og finne nye utfordringer og interesser. Noen ganger kan turmålet gå etter impulsene til barna - kanskje finner vi noe i grøftekanten rett borti svingen som fanger oppmerksomheten vår. Det viktigste for oss er at barna skal få oppleve turglede og få interesse av det å være på tur.

I tillegg til overnevnte aktiviteter, kan dagene på Småtroll inneholde vannlek, sansestund, og sang- og musikkstund. Ofte har vi fredagsdisco, det er svært populært. Vi trenger alle å slå oss løs og danse litt innimellom!

5.1.2 Ludde og Blå
På fredager er ludde og blå sammen på formiddagen. Enten drar dem i turnhallen sammen, eller så er de sammen ute/inne i barnehagen. Disse to alderstrinnene var sammen på Småtroll i fjor, og har allerede etablert vennskap. Det er fokus på lek og relasjonsbygging, og gir et fint grunnlag for neste års overgang for Ludde. Det er også fint for Blå å få kjenne på å være eldst. 1-2 ansatt fra hver avdeling er sammen med gruppen og planlegger dagene sammen.

5.1.3 Stortroll
I og med at vi har valgt å ha en mindre gruppe barn på Stortroll enn tidligere år, gir det rom for mindre organisering av dagen. Det går helt fint å være med alle inne, mot at vi tidligere har vært mere oppdelt. Er vi alle ute, er det også plass for at alle kan spise i grillhuset.
Er vi alle inne før lunsj står frilek, lekestasjoner, forming, spill etc på planen og vi tar uteleken etter lunsj.

Turer vil fortsatt tas mest gruppevis – da det gir et bedre utbytte og opplevelse for barn og voksne. Det vil ikke være en fast dag, men settes opp utfra ukas/månedens øvrige planer og rammer.

Noen av turmålene vi går til er Bjørndalsletta, Mørkvedlia med både fotball og løpebane og Maurskogen, Futelva og skiløypa/ skogsløypa bakk Mørkvedmarka skole. Turene våre skal være lystbetont og barna skal få oppleve og utforske naturen mangfold. På veien kan vi stoppe opp å utforske soppen som vi finner i veikanten eller oppdage dyrespor i snøen. Det å ha god tid til undring og nysgjerrighet skaper nysgjerrige barn og gode naturopplevelser.

5.1.4 Samlinger og hvilestund Stortroll
Vi har samlingsstund noen ukedager enten felles eller gruppevis, slik at samlingen tilpasses etter innhold, alder og utvikling. Samlingene kan inneholde sanger, rim og regle, eventyrstund, språksprell og høydepunktet er selvsagt de dagene når det er bursdagssamling.
I løpet av dagen prøver vi ¨legge inn naturlige hvilepunkter. Som for eksempel når vi har lesestund eller lytter til lydbok. Yoga-økter gir også ei rolig stund der kroppen får hvile og slappet av.
Om vi har barn som er trøtt får de muligheten til å legge seg litt ned for å slappe av.
" I rammeplan står det at barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagehverdagen"

5.1.5 Førskoleklubben
I førskoleklubben skal Rødgruppa innom temaer som sosialisering, vennskap, selvstendighet, trafikk og enkle skoleforberedende oppgaver og ikke minst bli kjent med begrepet skole. Vi vil også fokusere på begynnende skriveopplæring der de lærer seg rett blyantgrep og det å skrive navnet sitt. Dette gjør vi i hovedsak gjennom opplegget Skrivedans. Vi kommer også til å bruke Trampoline, som er et pedagogisk verktøy. Det er et hefte som er inndelt i ulike temaer som; tall og tallforståelse, former, former, symboler, farger og mye mer. I trampoline legges det vekt på lek og læring, undring og refleksjon, språk og begrepsforståelse.

Vi starter opp med førskoleklubb i januar, men vil gjennom høsten også ha dager med eget opplegg for rødgruppa, uten at vi kaller det førskoleklubb.
Det sendes ut eget info-skriv til foreldrene om oppstart og organisering.
Vi vil også dra på forskjellige turer sammen og har en avsluttende tur/dag i begynnelsen av juni.

5.1.6 TrollmyraDager
Vi lager oss også ulike Trollmyra-Dager, gjennom hele året. Dette kan være dager som for eksempel en farge-/regnbue-dag, Rockesokk, Pysj- og Bamsedag, eller felles avslutning/dag rundt et tema. Dette gjør vi for å styrke samholdet på tvers av avdelingene, og rett og slett ha en ekstra morsom og festlig dag.

5.3 DAGSRYTMEN

Dagen i barnehagen er lagt opp etter en fast dagsrytme. Særlig i oppstartsfasen er det trygt med en fast rytme; skape en viss struktur som de kjenner igjen fra dag til dag. Vel så viktig er det at denne gir rom for spontanitet og avvik når det er behov for det, vi må tørre å legge planer og klokka til side!

KL		HEI, MORN :)
07.00	**Barnehagen åpner**	Barn og foreldre tas imot på avdelingen, om ikke annet er avtalt. Vi vasker hendene før vi går inn på avdelingen. Det er viktig å si ha det, slik at barnet registrerer at foreldrene går. Ikke dvel ved avskjeden – gjør den kort.
	FROKOST	Begge avdelinger spiser ilag utenfor kjøkkenet. Frokosten avsluttes kl. 08.15, de som kommer etter det må ha spist hjemme.
Ca. 09.15	**Mellom-måltid**	For å holde blodsukker stabilt og humøret på topp, serverer vi litt knekkebrød eller frukt i denne tiden.
	FRILEK inne/ute	Barna velger i størst mulig grad aktivitet selv, for å utvikle egne interesseområder samt hvem de vil leke med. De voksne må ved behov tilrettelegge for utvikling av leken og bruk av kroppen. Tilstedeværende og aktive voksne er en viktig del av frileken.
	TILRETTELAGT AKTIVITET – enkelte dager	Denne aktiviteten setter en voksen i gang, den planlegges og tilrettelegges, tilpasset barnas alder og modenhet; felles eller i grupper. Det må være balanse mellom utfordring og mestring for å gi utvikling og læring! Samspillet er viktig, samt at fagområdene skal ha en framtredende plass. Prosessen viktigere enn produktet!
Ca 10.30	**SAMLING**	De fleste av ukas dager har begge avdelinger ei eller annen form for samling før/etter lunsj; det kan være i grupper eller felles. Skaper tilhørighet.
11.00	**LUNSJ**	Vi prøver å praktisere god bordskikk; sende til hverandre, vente på tur, sitte rolig ved bordet, spise pent, takke for maten etc. De dekker selv av kopp og fat. Vi oppfordrer til å spise opp det de har på fatet, men det er ikke alle dager man klarer det! Vi ønsker at måltidene skal være en fin stund for samtale og fellesskap, derfor sitter vi ved flere bord slik at flere kommer til ordet.
	SOVETID	De som sover i barnehagen har sin faste soveplass i seng eller på madrass. Noen sover i egen vogn. En voksen er sammen med de til de sovner, og når de står opp passer vi på å ta oss litt ekstra tid til kos. Den enkeltes sovetid registreres i Kidplan. Og vi har gode rutiner på tilsyn.
	Garderobe /bad	Vi arbeider for at barna skal bli mest mulig selvstendige, både med på- og avkledning. Finne ut i lag hva slags klær dagens vær tilsier. Vi oppmuntrer og hjelper til når det er nødvendig. Når vi kommer inn skal de prøve å ta ansvar for eget tøy ved å legge/henge det på plass. Innøve gode hygieniske vaner før måltidet og etter toalettbesøk- håndvask. Stelle-stunden på Småtroll gir en flott mulighet for en-til-en kontakt; omsorg og nærhet, kroppsbevissthet og begrepstrening. Oppfordrer dere foreldre til å følge «listen» over hva slags tøy som skal være hvor
	UTELEK	Utelek gir større mulighet for grovmotorisk utfoldelse og lek, i et kjent miljø! Vi lærer å være ute i all slags vær - fra minutter til timer - avhengig av vær! Godt å ha et Grillhus der vi kan varme oss litt på kalde dager og innta lunsj og kanskje høre på en lydbok. Og en Gapahuk med tak der vi også kan spise vår mat. Tilstedeværende og aktive voksne er en viktig del av frileken.!
Ca 14.00	**FRUKT-STUND**	På ettermiddagen spiser vi litt knekkebrød/brød ute eller inne. Etterpå er det litt frukt.
	Rydding	Når barna avslutter en lek eller aktivitet prøver vi å gjennomføre at de rydder på plass det som er brukt. Omfang etter alderstrinn! Vi ønsker at barna skal lære å ta vare på de tingene vi har i barnehagen, i tillegg til at det er en flott innføring i matematikkens verden (sortere, telle, benevne)
16.30	**Vi stenger**	Barna skal gis tid til å avslutte og rydde opp det de holder på med før de går. Utveksling av informasjon. Hvor mye vi får formidlet vil avhenge av situasjonen der og da. Litt om dagen skrives på Kidplan. De ansattes arbeidstid slutter kl. 16.30, da skal alle være ute av døra:) **HA DET BRA OG TAKK FOR I DAG :)**

Kap.6 – BarnehageÅRET RUNDT

Faste arrangement/aktiviteter som etter hvert er blitt **tradisjoner -** bidrar til forventning, spenning og kos; og en gylden anledning til å knytte hygge og mat sammen.

▸**OPPSTART** & ***TILVENNING****, bli kjent med nye barn og grupperinger; skape trygghet, tilhørighet og trivsel* ▸ **HØSTEN**…som årstid med ulik fokus…
TURNHALL – hver fredag (sep-nov, jan-april) drar vi til Turnhallen hvor fysisk aktivitet står på programmet. Rød og Gul drar ilag, og Blå og Ludde slår følge.
Økologisk besøkshage ved 4H-gården – drar rødgruppa til for å bli kjent med ulike grønnsaker som vi får med tilbake – og lager og smaker
Brannvernuke (uke 38) I regi av Norsk brannvernforbund deltar vi på nasjonal brannvernuke, der vi har brannøvelse, og ulike aktiviteter rundt emnet.
TrollmyraDag (onsdag 28/10) Fellesdag på Huset – **«Pysj og Bamse»**
Juleaktiviteter (desember) Vi bruker desember til å forberede barna på høytiden som skal komme – og prøver å overlate feiringen til foreldrene! Vi tenner adventslys og øver oss på julesanger; både religiøse og verdslige, de eldste er på fjøsnissebesøk. Vi markerer Lucia, sender julekort og lager hemmeligheter, og har vår egen lille nissefest. Hva ungene er med på avhenger av alder.
VINTEREN som årstid, Ski u/staver kan tas med og brukes i barnehagen av Stortroll-ungene. Vinterakt. og turer etter vær og føre
Solfæst (januar) At solen kommer tilbake, skal markeres og feires, med samling og gul mat og ei sol eller fem.
Samefolkets Dag (6.februar) – *"Personalet skal gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner"* Dagen markeres med samling og samisk mat
Tannlegebesøk (januar/februar) Det er tradisjon hos oss at 2-åringene drar på bli-kjent-besøk til tannklinikken. Helst før de kalles inn
PÅSKE m/ulike påskeaktiviteter Påskelunsj 17/3 for barn og personale. Kanskje kommer Påskeharen!?
TrollmyraDag (fredag 19/3) Fellesdag på Huset – **«Rockesokk»** Vi markerer Verdensdagen for Down Syndrom. På med ulike sokker.
Ballettforestilling (april) Vi drar med de eldste og ser på Pias ballettstudio sin årlige danseforestilling i Stormen
VÅREN som årstid, hva skjer i naturen. Mye å undre seg over
17.mai - Vi øver oss på tog og «rop», og pynter til kaféen på selveste dagen. Den er i foreldreregi, Ludde-foreldrene er komité. Barnehagen går i barnetoget på Mørkved, og avgangsbarna er fanebærere.
4H gården (mai) Der får vi besøke dyrene i fjøset, kjøre med hest og vogn, og vi griller og spiser mat der. Kjempestas å få møte ulike arter av norske husdyr. Ikke hverdagskost for de fleste. Blå og Gul som drar.
Vanntilvenning (april/mai) Vi leier Mørkvedbadet og har vanntilvenningskurs for Rødgruppa. 6 timer *Usikkert om dette blir gjennomført i 2027 da vi ikke får støtte til dette lengre*
TrollmyraDag (fredag 28/5) Fellesdag på Huset – **«Fotballtrøyefredag»** I dag tar vi på oss ei fotballtrøye om du har (gjerne hjemlaga) og er med og støtter Barnekreftforeningen
Den årlige avslutningsdagen for Rødgruppa (juni) *Vi har en tur, og avslutning med foreldre.* Utdeling av perm, diplom og minnekopp til avgangsbarna. Stor stas og et fint minne:)
Sommer-kaffe (juni) **-** For ALLE
SOMMEREN som årstid, hva skjer i naturen og rundt oss. **Ferietid** m/div sommeraktiviteter

6.1 Foreldrearrangement/planleggingsdager

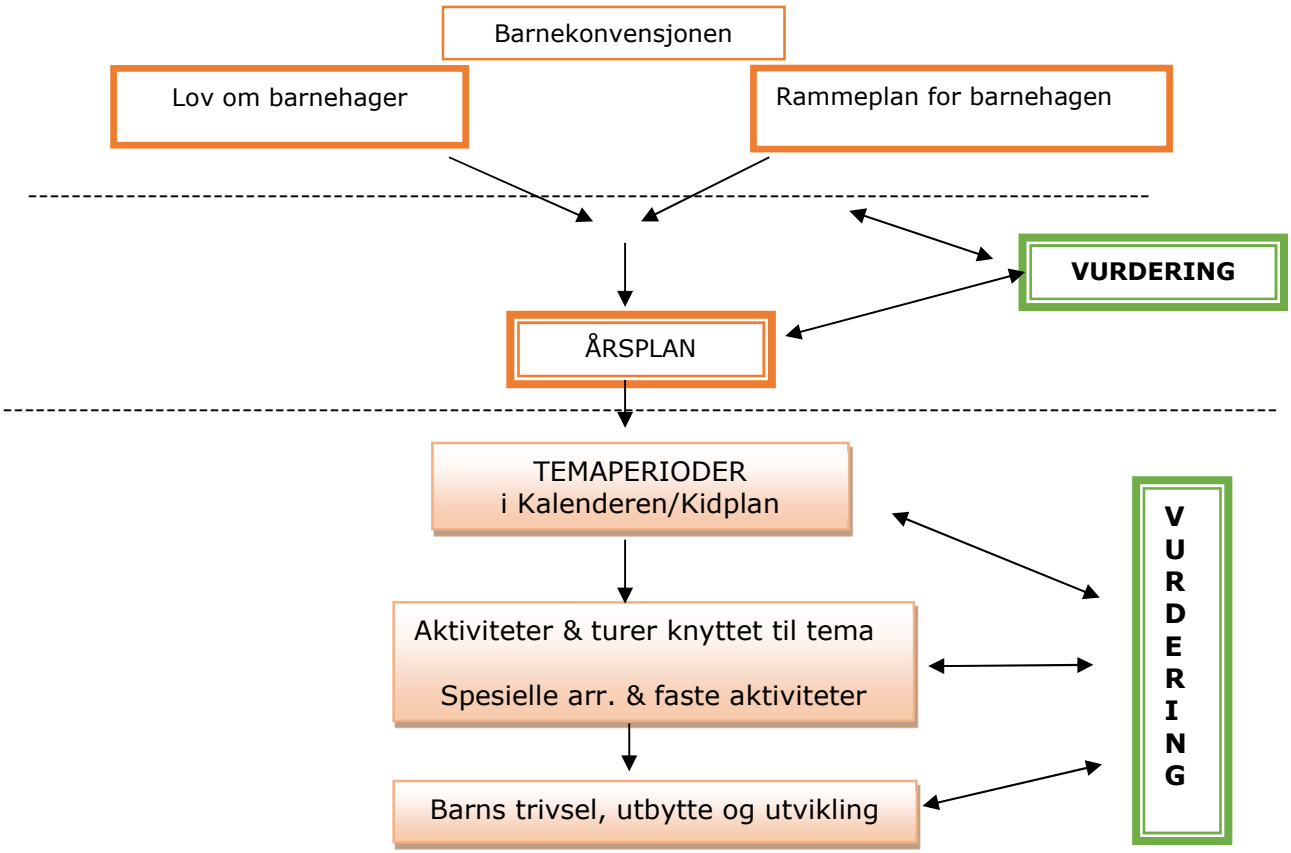
- Foreldremøte ~ 27.oktober
- Lucia (13/12) ~ **11.des**, Fredag ettermiddag
- Sommer-kaffe ~ juni

Planleggingsdager 2026/2027; 10,11 og 12. aug + 20/11 + 7/5

Kap.7 – PLANER – VURDERING – DOKUMENTASJON

Barnehagens årsplan som utarbeides årlig, bygger på den nasjonale rammeplanen. Videre vil våre temaperioder og andre planer være en forlengelse av årsplanen.

Sammenheng mellom planverk og vurderingsarbeidet i barnehagen

Skal de planer vi har tjene sin hensikt, er det viktig at det avsettes tid til fortløpende vurdering av den pedagogiske virksomheten. Uten erfaringsgrunnlag har man ingen forutsetning til å iverksette tiltak, gjøre endringer, utvikle og tørre å gå nye veier. Vurdering sikrer at barnehagen utvikles på en bevisst måte, og er en viktig dokumentasjon for oss som pedagogisk virksomhet.

Vi dokumenterer noe av dette gjennom den daglige Dagen i dag på Kidplan.

Kvaliteten i det daglige samspillet mellom menneskene i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring. Derfor skal også barnegruppen og det enkelte barns trivsel og utvikling observeres og vurderes fortløpende. Også samtalen med barna gir oss viktige tilbakemeldinger; deres engasjement og synspunkter.

Dette dokumenteres gjennom foreldresamtaler og dialog med foreldre.

Tilbakemeldinger fra foreldre, i det daglige, foreldresamtaler, foreldremøter og (brukerundersøkelser), hjelper oss til å evaluere barnehagens arbeid. Vi bruker barnesamtaler, og barns medvirkning aktivt som grunnlag for vurdering av kvaliteten i barnehagen.

Trollmyra Barnehage skal være

en god barnehage

både for barn, foreldre og personale

